

vào những thông tin thống kê chi tiết mà các cơ quan Nhà nước công khai cho doanh nghiệp để sử dụng cho việc đi kiện chống bán phá giá, chống trợ cấp hay tự vệ.

Trong hoàn cảnh phần lớn những thông tin liên quan như trên ở Việt Nam chỉ có các cơ quan Nhà nước có và một cơ chế để công khai thường xuyên hoặc ít nhất là có thể tiếp cận các thông tin này trong những trường hợp cụ thể chưa được xác định thì đây rõ ràng là một thách thức không nhỏ đối với doanh nghiệp, hiệp hội khi cần nhắc sử dụng các biện pháp phòng vệ thương mại.

Những thực tế nêu trên cho thấy, để có thể sử dụng thành công các công cụ phòng vệ thương mại nhằm bảo vệ lợi ích chính đáng của mình trước hàng hóa nước ngoài nhập khẩu, doanh nghiệp và hiệp hội Việt Nam còn rất nhiều việc phải làm.

Một mặt, năng lực pháp luật và nhận thức của doanh nghiệp, hiệp hội về vấn đề này phải được tăng cường. Chỉ khi doanh nghiệp, hiệp hội có nhận thức đầy đủ về ý nghĩa và các điều kiện sử dụng biện pháp phòng vệ

thương mại thì mới có thể hy vọng họ hành động đúng và kịp thời. Một số đơn vị, trong đó đáng kể là Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam, đang nỗ lực để thực hiện việc này và sẵn sàng hỗ trợ cụ thể cho doanh nghiệp và hiệp hội khi có yêu cầu.

Mặt khác, cần có những cơ chế để hỗ trợ thông tin từ phía Nhà nước đối với những nhóm thông tin mà doanh nghiệp không thể tự tập hợp hay thống kê được. Đây là sự hỗ trợ và cũng đồng thời là trách nhiệm của các cơ quan Nhà nước liên quan để thực thi những văn bản pháp luật liên quan.

Tất cả những điều này đều không dễ thực hiện trong ngày một ngày hai. Tuy nhiên, đây không phải là lý do để chúng ta bằng lòng với việc chấp nhận thua thiệt trong cạnh tranh với hàng hóa nhập khẩu trên chính thị trường nội địa của chúng ta. Kinh nghiệm từ các nước khác (đặc biệt là Trung Quốc, Ấn Độ, hai nước thuộc nhóm bị kiện nhiều nhất và cũng đi kiện nhiều nhất) cho thấy “vừa học vừa làm” là cách thức rất đáng cần nhắc./

THÔNG TIN HỮU ÍCH

Biện pháp tự vệ là gì?

Biện pháp tự vệ là việc **tạm thời hạn chế nhập khẩu** đối với một hoặc một số loại hàng hoá **khi việc nhập khẩu chúng tăng nhanh gây ra hoặc đe dọa gây ra thiệt hại nghiêm trọng cho ngành sản xuất trong nước.**

Biện pháp tự vệ chỉ được **áp dụng đối với hàng hoá**, không áp dụng đối với dịch vụ, đầu tư hay sở hữu trí tuệ.

Mỗi nước nhập khẩu là thành viên WTO đều có quyền áp dụng biện pháp tự vệ, nhưng khi áp dụng thì họ phải bảo đảm tuân theo các quy định của WTO (về điều kiện, thủ tục, cách thức áp dụng biện pháp tự vệ).

Doanh nghiệp cần chú ý đến công cụ này để có thể yêu cầu Chính phủ sử dụng nhằm bảo vệ lợi ích của mình trước hàng hoá nhập khẩu nước ngoài khi cần thiết.

Biện pháp tự vệ có phải là một công cụ “miễn phí” không?

Được thừa nhận trong thương mại quốc tế nhưng lại đi ngược lại mục tiêu “tự do hoá thương mại”, **biện pháp tự vệ là một công cụ “phải trả tiền”**. Điều này có nghĩa là các nước được phép áp dụng nó bảo vệ ngành sản xuất của nước mình nhưng phải “trả giá” cho những thiệt hại mà biện pháp này gây ra cho các nhà sản xuất nước ngoài (như một hình thức cân bằng cam kết thương mại với nước khác).

Cụ thể, **nước áp dụng biện pháp tự vệ phải bồi thường thương mại cho các nước có hàng hoá bị áp**

dụng biện pháp tự vệ theo các điều kiện nhất định. Nếu nước này không tuân thủ, WTO cho phép các nước liên quan được áp dụng biện pháp trả đũa.

Điều kiện để áp dụng biện pháp tự vệ là gì?

Một nước nhập khẩu chỉ có thể áp dụng biện pháp tự vệ sau khi đã tiến hành **điều tra** và **chứng minh** được **sự tổn tại đồng thời của các điều kiện sau:**

- Hàng hoá liên quan được nhập khẩu **tăng đột biến về số lượng;**
- Ngành sản xuất sản phẩm tương tự hoặc cạnh tranh trực tiếp với hàng hoá đó **bị thiệt hại hoặc đe dọa thiệt hại nghiêm trọng;** và
- Có mối **quan hệ nhân quả** giữa hiện tượng nhập khẩu tăng đột biến và thiệt hại hoặc đe dọa thiệt hại nói trên.

Điều kiện chung: Việc tăng đột biến lượng nhập khẩu gây thiệt hại nói trên phải là hiện tượng mà nước nhập khẩu **không thể lường trước được** khi đưa ra cam kết trong khuôn khổ WTO.

Song song với các điều kiện chung này, một số nước khi gia nhập WTO phải đưa ra những cam kết riêng liên quan đến biện pháp tự vệ. Trường hợp của Việt Nam, không có ràng buộc hay bảo lưu nào lớn về các biện pháp tự vệ này, do đó việc áp dụng biện pháp tự vệ ở Việt Nam đối với hàng hóa nước ngoài, nếu có, sẽ tuân thủ đầy đủ các quy định của WTO về vấn đề này.

Chịu trách nhiệm nội dung: LS Trần Hữu Huỳnh

Tổ chức thực hiện: BAN PHÁP CHẾ-PHÒNG THƯƠNG MẠI VÀ CÔNG NGHIỆP VIỆT NAM, Số 9 Đào Duy Anh-Hà Nội.

ĐT: 04-3577 1458; **Fax:** 04-3577 1459; **Email:** trangnt@vcci.com.vn; **Website:** chongbanphagia.vn

Giấy phép xuất bản số: 30/GP-XBBT.

Thiết kế và in tại: CÔNG TY GIẢI PHÁP DEMAC. **Tel:** 04. 2212 8327; **Email:** demac.solution@gmail.com

Với sự hỗ trợ của GCF

CHƯƠNG TRÌNH HỖ TRỢ CẠNH TRANH TOÀN CẦU CHO DOANH NGHIỆP VN

BẢN TIN

CÁC VỤ KIẾN

THƯƠNG MẠI QUỐC TẾ

- CHỐNG BÁN PHÁ GIÁ
- CHỐNG TRỢ CẤP
- TỰ VỆ

SỐ 11. THÁNG 05, NĂM 2009

www.chongbanphagia.vn

THÔNG TIN, PHÂN TÍCH VÀ TƯ VẤN VỀ CHỐNG BÁN PHÁ GIÁ, CHỐNG TRỢ CẤP VÀ TỰ VỆ Ở VIỆT NAM VÀ TRÊN THẾ GIỚI

ĐIỂM TIN

Ấn Độ khởi xướng điều tra CBPG Đĩa ghi DVD và áp thuế CBPG chính thức Đèn huỳnh quang của Việt Nam

Ngày 05/05/2009, Bộ Công thương Ấn Độ đã chính thức **khởi xướng điều tra** chống bán phá giá đối với sản phẩm **đĩa ghi DVD** của **Việt Nam, Thái Lan và Malaysia** sau khi nhận được đơn kiện của Hiệp hội bảo vệ các nhà sản xuất đĩa quang học New Delhi, đại diện cho ngành sản xuất đĩa quang học của Ấn Độ

Sản phẩm bị điều tra là đĩa ghi DVD (Recordable Digital Versatile Disc) các loại như DVD-R, DVD+R, DVD-RW, DVD+RW, mini DVD-R, mini DVD-RW có thể ghi một hoặc vài lần, có mã HS và Số Phân loại Hải quan **8523**.

Đồng thời, ngày 26/05/2009, Bộ Tài chính Ấn Độ đã ra quyết định **áp thuế chống bán phá giá chính thức** đối với **Đèn huỳnh quang** (Compact Fluorescent Lamps) có mã **HS 8539** được nhập khẩu từ Việt Nam và Trung Quốc. Quyết định này của Ấn Độ được đưa ra sau gần một năm tiến hành cuộc điều tra chống bán phá giá bắt đầu từ ngày 30/08/2007.

Các mức thuế chống bán phá giá áp dụng đối với Đèn huỳnh quang nhập khẩu từ Việt Nam dao động **từ 0,452 USD/chiếc đến 1,582USD/chiếc**. Thuế chống bán phá giá có hiệu lực hồi tố và bắt đầu từ ngày **21/11/2008**. Thời hạn áp thuế là 5 năm kể từ ngày có hiệu lực.

Hoa Kỳ tiếp tục điều tra chống bán phá giá và chống trợ cấp đối với túi nhựa PE của Việt Nam

Ngày 14/05/2009, Ủy ban Thương mại Quốc tế Hoa Kỳ (ITC) đã ra **kết luận sơ bộ khẳng định có thiệt hại** đáng kể đối với ngành sản xuất túi nhựa PE nội địa của Hoa Kỳ do hành vi bán phá giá của Việt Nam, Indonexia, Đài Loan và hành vi trợ cấp của Việt Nam.

Căn cứ trên kết luận sơ bộ về thiệt hại này của ITC, Bộ Thương mại Hoa Kỳ (DOC) sẽ tiếp tục tiến hành điều tra về hành vi phá giá và trợ cấp. Dự kiến các kết luận sơ bộ sẽ được đưa ra vào ngày **07/09/2009** đối với điều tra về phá giá và ngày **24/06/2009** đối với điều tra về trợ cấp.

LỊCH TRÌNH DỰ KIẾN

Điều tra chống bán phá giá:

NỘI DUNG	NGÀY
Đệ đơn kiện	31/03/2009
DOC khởi xướng điều tra	20/04/2009
Kết luận sơ bộ của ITC	15/05/2009
Kết luận sơ bộ của DOC	08/09/2009
Kết luận cuối cùng của DOC	23/11/2009
Kết luận cuối cùng của ITC	07/01/2010
Ban hành quyết định cuối cùng	14/01/2010

Điều tra chống trợ cấp

NỘI DUNG	NGÀY
Đệ đơn kiện	31/03/2009
DOC khởi xướng điều tra	20/04/2009
Kết luận sơ bộ của ITC	15/05/2009
Kết luận sơ bộ của DOC	24/06/2009
Kết luận cuối cùng của DOC	08/09/2009
Kết luận cuối cùng của ITC	23/10/2009
Ban hành quyết định cuối cùng	30/10/2009

Canada áp thuế chống bán phá giá tạm thời đối với giày và đế giày cao su không thấm nước của Việt Nam

Ngày 28/05/2009, Cơ quan Biên mậu Canada đã ra **kết luận sơ bộ khẳng định về phá giá** trong cuộc điều tra chống bán phá giá các sản phẩm **giày và đế giày cao su không thấm nước** (waterproof rubber footwear and bottoms) có nguồn gốc xuất xứ từ **Trung Quốc và Việt Nam**. Theo đó mức thuế chống bán phá giá tạm thời áp dụng đối với các nhà xuất khẩu mặt hàng trên của Việt Nam từ ngày 28/05/2009 như sau:

CÁC NHÀ XUẤT KHẨU CỦA VIỆT NAM	MỨC THUẾ CHỐNG BÁN PHÁ GIÁ TẠM THỜI
Các nhà xuất khẩu hợp tác	
- Da giày Vĩnh Long	27,4%
- Pou Yuen	23,9%
- Cty TNHH Da giày Fulgent Sun	14,8%
- Cty TNHH Stateway Vietnam	5,2%
Các nhà xuất khẩu không được chọn làm mẫu	16%
Các nhà xuất khẩu không hợp tác	49%

Tổng hợp tin tức về chống bán phá giá, chống trợ cấp và biện pháp tự vệ trên thế giới tháng 05/2009

TT	Ngày tháng	Nước điều tra	Nước bị điều tra	Mặt hàng bị điều tra	Biện pháp
1	28/05/2009	Hoa Kỳ	Ấn Độ	Hộp diêm (commodity matchbooks)	Kết luận sơ bộ khẳng định có phá giá
2	28/05/2009	Canada	Trung Quốc, Việt Nam	Giày và đế giày cao su không thấm nước (waterproof rubber and/or plastic footwear)	Kết luận sơ bộ khẳng định có phá giá
3	28/05/2009	Australia	Canada, Hoa Kỳ	Polietilen (linear low density polyethylene)	Khởi xướng điều tra chống bán phá giá
4	22/05/2009	Hoa Kỳ	Trung Quốc	Ống dẫn dầu (oil country tubular goods)	Kết luận sơ bộ khẳng định có thiệt hại do phá giá và trợ cấp.
5	18/05/2009	Argentina	Braxin, Trung Quốc	Phụ kiện hàn (piping accessories for melting malleable iron)	Khởi xướng điều tra chống bán phá giá
6	14/05/2009	EU	Trung Quốc	Glyphosate	Quyết định đình chỉ áp thuế chống bán phá giá trong 9 tháng
7	14/05/2009	Hoa kỳ	Indonesia, Đài Loan, Việt Nam	Túi nhựa PE (polyethylene retail carrier bags)	Kết luận sơ bộ khẳng định có thiệt hại do trợ cấp và phá giá
8	08/05/2009	Hoa kỳ	Trung Quốc	Đường sacarin (Saccharin)	Tiếp tục áp thuế chống bán phá giá sau rà soát cuối kỳ
9	08/05/2009	Hoa kỳ	Trung Quốc, Canada	Axit Citric, muối citrate (citric acid and certain citrate salts)	Kết luận cuối cùng khẳng định có thiệt hại do phá giá và trợ cấp.
10	08/05/2009	Australia	Đức	Geosynthetic Clay Liners	Kết luận sơ bộ khẳng định có thiệt hại do phá giá
11	07/05/2009	Argentina	Trung Quốc	Phụ kiện hàn (plumbing accessories)	Quyết định áp thuế chống bán phá giá tạm thời: ≥ 3.94 USD/kg
12	05/05/2009	EU	Trung Quốc	Sợi thép phi hợp kim (pre- and post-stressing wires and wire strands of non-alloy steel)	Quyết định áp thuế chống bán phá giá chính thức
13	05/05/2009	Argentina	Trung Quốc	Máy bơm (pumps of cooling liquid or water for engines)	Quyết định áp thuế chống bán phá giá tạm thời: ≥ 26.30 USD/kg
14	04/05/2009	Braxin	Trung Quốc	Chăn sợi tổng hợp (blanket of synthetic fiber)	Khởi xướng điều tra chống bán phá giá

Các biện pháp phòng vệ thương mại – Vũ khí tiềm ẩn bảo vệ hàng hóa trong nước

Bên cạnh câu chuyện kinh doanh khó khăn thời khủng hoảng ở các thị trường xuất khẩu, nhiều doanh nghiệp cũng đang phải đối mặt với những thách thức không nhỏ tại chính thị trường nội địa mà một trong những nguyên nhân được nhắc tới là hiện tượng hàng hóa nước ngoài nhập khẩu có hành vi cạnh tranh không lành mạnh trên thị trường.

Đâu đó trên các phương tiện thông tin đại chúng đã từng phản ánh hiện tượng một số loại hàng hóa nước ngoài nhập khẩu bán phá giá, bán hàng với giá thấp do được trợ cấp, nhập khẩu ồ ạt khiến ngành sản xuất nội địa Việt Nam điêu đứng. Tuy nhiên các ngành của chúng ta chưa chính thức sử dụng bất kỳ biện pháp phòng vệ thương mại nào để đối phó với những hiện tượng này.

Có mà không biết

Tham gia kinh doanh, cạnh tranh với hàng hóa nước ngoài, doanh nghiệp được suy đoán là người hiểu rõ nhất tình hình cạnh tranh trên thị trường và do đó cũng biết về những hành vi cạnh tranh không lành mạnh. Vì vậy, ý kiến cho rằng các doanh nghiệp Việt Nam quá “ngây thơ”, kinh doanh mà không biết rằng mình đang bị cạnh tranh không lành mạnh và không làm gì để tự bảo vệ mình trước những hành vi đó có thể không hoàn toàn chính xác.

Tuy nhiên, có một thực tế là hầu hết các doanh nghiệp đều lúng túng không biết xử trí trước những hành vi đó như thế nào để bảo vệ lợi ích hợp pháp của mình.

Một mặt, không nhiều doanh nghiệp biết rằng Quốc hội đã thông qua *Pháp lệnh về tự vệ đối với hàng hóa nước ngoài nhập khẩu vào Việt Nam* từ năm 2002, hai *Pháp lệnh về chống trợ cấp và chống bán phá giá đối với hàng hóa nước ngoài nhập khẩu vào Việt Nam* năm 2004 và rằng các văn bản hướng dẫn chi tiết thi hành các Pháp lệnh này đã được Chính phủ và các cơ quan liên quan soạn thảo, ban hành tương đối đầy đủ. Đây là những công cụ đã được Nhà nước chuẩn bị sẵn để doanh nghiệp, hiệp hội sử dụng từ trước khi Việt Nam gia nhập WTO, với quan điểm rằng chúng ta mở cửa tự do thương mại nhưng cũng chuẩn bị sẵn các công cụ cần thiết để ngăn chặn các hiện tượng tiêu cực, không lành mạnh từ quá trình mở cửa này.

Mặt khác, một số doanh nghiệp, hiệp hội đã biết về các công cụ pháp lý này nhưng lại không hiểu rõ về những điều kiện, đòi hỏi về pháp lý và thủ tục mà mình cần tuân thủ để có thể sử dụng công cụ này một cách hiệu quả.

Nói một cách khác, doanh nghiệp và hiệp hội của chúng ta có “vũ khí tự vệ” trong tay nhưng hoặc là không biết mình đang sở hữu chúng, hoặc là biết là có mà không được hướng dẫn cách sử dụng như thế nào cho đúng và hiệu quả.

Thời gian gần đây, với những nỗ lực tuyên truyền của nhiều đơn vị liên quan, trong đó có Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (qua Hội đồng tư vấn về chống bán phá giá, chống trợ cấp, tự vệ), tình hình đã được cải thiện hơn chút ít. Một số hiệp hội và doanh nghiệp đã bắt đầu nghĩ đến công cụ này để bảo vệ lợi ích của mình, đặc

biệt trong hoàn cảnh kinh tế thế giới khủng hoảng và hiện tượng cạnh tranh không lành mạnh của hàng hóa nước ngoài vào Việt Nam càng ngày càng gia tăng. Tuy nhiên, thực tế chúng ta vẫn chưa một lần sử dụng “vũ khí tự vệ” này. Điều này cho thấy ngoài vấn đề nhận thức, còn những nguyên nhân khác dẫn tới tình trạng này.

Biết mà khó sử dụng

Pháp luật về các biện pháp phòng vệ thương mại của Việt Nam được soạn thảo và ban hành dựa trên các nguyên tắc cơ bản của WTO về vấn đề này (Hiệp định về chống bán phá giá, Hiệp định về trợ cấp và các biện pháp đối kháng, Hiệp định về biện pháp tự vệ). Vì vậy, những điều kiện về thủ tục cũng như nội dung phải đảm bảo những yêu cầu tối thiểu trong các Hiệp định này và về cơ bản, chúng không dễ đáp ứng nếu không có sự chuẩn bị công phu.

Ví dụ, để có thể đi kiện được, ngành sản xuất sản phẩm liên quan phải tập hợp được đủ các nhà sản xuất đại diện cho ít nhất 25% tổng sản lượng sản xuất trong nước sản phẩm đó. Nếu lợi ích của ngành quá chia rẽ hoặc mâu thuẫn thì không dễ đáp ứng được điều kiện này. Ngoài ra, để theo kiện, nguyên đơn phải tập hợp được đầy đủ chứng cứ, phải có lập luận vững vàng và tham gia suốt các giai đoạn của quá trình tố tụng liên quan. Đây là quá trình phức tạp và khá tốn kém vì chi phí mà doanh nghiệp cả ngành phải bỏ ra để có được kết quả có lợi (áp dụng biện pháp chống bán phá giá, chống trợ cấp đối với hàng nhập khẩu) không phải là nhỏ. Nếu doanh nghiệp không có tính toán lợi ích dài hạn thì khó có thể làm được việc này.

Trong hoàn cảnh các doanh nghiệp Việt Nam chủ yếu là nhỏ, thậm chí là rất nhỏ, tính cộng đồng chưa đạt được mức độ gắn kết mong muốn, không dễ để có thể đáp ứng được những điều kiện chủ quan để sử dụng công cụ pháp lý được xem là rất hữu hiệu này.

Ngoài ra, có một thực tế là ngay cả khi các doanh nghiệp và hiệp hội đáp ứng được những điều kiện này, việc sử dụng các công cụ phòng vệ thương mại vẫn không hẳn đã hiện thực. Một số điều kiện khách quan để làm việc này dường như nằm ngoài khả năng của các hiệp hội và doanh nghiệp.

Có thể sử dụng nhưng...

Để khởi kiện yêu cầu điều tra và áp dụng biện pháp chống bán phá giá, chống trợ cấp hay tự vệ, nguyên đơn phải cung cấp được các thông tin và bằng chứng về rất nhiều các yếu tố như thống kê về lượng nhập khẩu, về giá nhập khẩu, biến động của sản xuất trong nước, tác động tiêu cực của hàng nhập khẩu đối với sản xuất, việc làm, doanh thu, thị phần, giá... của cả ngành sản xuất nội địa. Từng doanh nghiệp và hiệp hội doanh nghiệp khó có thể tập hợp hay có được những thông tin như vậy nếu không có sự hỗ trợ thông tin từ phía các cơ quan quản lý Nhà nước liên quan (Hải quan, Thống kê...). Trên thực tế ở hầu hết các nước, ngành sản xuất nội địa luôn luôn dựa